

AfD gaat verdeeld verkiezingsjaar 2021 in

[Achtergrond](#) - 30 november 2020 - Auteur: Marja Verburg

Als het aan voorzitter Jörg Meuthen ligt, houdt de AfD afstand van rechts-radicalen en matigt de partij haar toon. Hij vreest dat de binnenlandse veiligheidsdienst de AfD anders in het vizier neemt. Maar op het partijcongres van afgelopen weekend bleek een groot deel van de AfD-gedelegeerden niet gediend van zijn alarmkreet. De rechts-nationalistische partij gaat hevig verdeeld het verkiezingsjaar 2021 in.

“Is het nou echt slim om van een coronadictatuur te spreken?” [vroeg partijvoorzitter Meuthen](#) de rond de 540 gedelegeerden zaterdag op het AfD-congres. Met dat begrip verzetten tegenstanders, onder wie veel AfD'ers, zich tegen het coronabeleid van de Duitse regering. “We leven niet in een dictatuur. Anders hadden we dit partijcongres niet kunnen houden”, aldus Meuthen, in wat hij zelf een *Brandrede*, een vlammend betoog, noemde. “We boeken niet méér succes als we steeds agressiever, steeds grover, steeds ongeremder optreden. Zo werkt het niet.”

Meuthen wil dat de AfD zich distantieert van rechts-radicalen en van de coronaprotestbeweging Querdenken, die de partij volgens hem in gevaar brengen. Querdenken-aanhangers willen ‘het systeem’ bestrijden, aldus Meuthen, terwijl de AfD juist een “conservatieve rechtsstaatpartij” moet zijn. Maar veel AfD-gedelegeerden op het congres reageerden woedend op Meuthens woorden. Alexander Gauland, fractievoorzitter in de Bondsdag, verweet Meuten tweespalt te zaaien en te buigen voor de dreiging van de binnenlandse veiligheidsdienst.

De AfD is de enige partij die haar congres in de coronacrisis live liet doorgaan

Gauland was tot vorig jaar zelf AfD-voorzitter. Hij distantieert zich nadrukkelijk niet van rechts-radicalen, [provoceert zelf graag](#) met uitspraken over het naziverleden en sprak onlangs nog in de Bondsdag van een ‘coronadictatuur’. Hij verliet het congres zondagochtend in een ambulance, volgens een AfD-woordvoerder bleek het later om een gesprongen adertje in zijn neus te gaan.

Alternative für Deutschland (AfD)

Opgericht in 2013 als anti-europartij

Ontwikkelde zich na de vluchtelingen crisis van 2015 tot rechts-nationalistische anti-islampartij

Kwam in 2017 met 94 zetels [in de Bondsdag](#), daarvan zijn er nu nog 89 over. De AfD is de [derde partij](#) in de Bondsdag en de grootste oppositiepartij.

Sinds 2018 is de AfD vertegenwoordigd in [alle deelstaatparlementen](#)

De AfD is de enige partij die haar congres in de coronacrisis live liet doorgaan. De gedelegeerden waren uit het hele land naar het businesscentrum van attractiepark Wunderland Kalkar in Noordrijn-Westfalen gekomen. Eerder dit najaar zegden de [CDU en Die Linke](#) hun congressen af. De AfD wilde zelfs dat in de zaal de mondkapjes af mochten, maar dat verbood de rechter. De gedelegeerden zaten aan losse tafeltjes op 1,5 meter afstand van elkaar en droegen ook als ze op hun plek zaten mondkapjes.

Provocaties

De emoties liepen hoog op. De AfD is er voor “de proletariërs en de werknemers”, [riep een van de gedelegeerden](#) zondag boos als reactie op Meuthens toespraak van de dag ervoor. Een ander waarschuwde met minstens zoveel emotie juist voor degenen “die over de rug van de AfD hun ideologie willen verspreiden”. De strijd gaat, zoals de [Frankfurter Allgemeine Zeitung](#) het formuleert, tussen “degenen die in de parlementen als rechts-conservatieve partij willen overkomen en de krachten die met provocaties en een beweging op straat ‘het systeem’ omver willen werpen”.

De eerste groep, vooral West-Duitse partij-afdelingen, schaart zich achter Meuthen. De tweede groep bestaat vooral uit Oost-Duitsers, aldus de FAZ. Vorig jaar boekte de AfD in drie Oost-Duitse deelstaten grote verkiezingswinsten met [extreemrechtse lijsttrekkers](#). Hun belangrijkste leidersfiguur is de rechts-radicalen Thüringse AfD'er Björn Höcke. Höcke hield zich overigens opvallend rustig op het congres, aldus [Der Spiegel](#).

Meuthen veroordeelde ook de [rel](#) die twee AfD-parlementariërs eerder deze maand in de Bondsdag veroorzaakten. Zij hadden rechtse bloggers binnengelaten die zich misdroegen, zonder toestemming filmopnames maakten en andere Bondsdagleden lastig vielen, vlak voordat die moesten stemmen over aanpassingen van de infectieziektenwet. “Door zulke gebeurtenissen stemmen de mensen straks niet meer op ons,” waarschuwde de AfD-voorzitter.

Het bedaarde de gemoederen niet. Een stemming over Meuthens leiderschapstijl kon zondag ternauwernood worden voorkomen. Wel zijn tijdens het congres drie nieuwe leden uit het gematigde kamp in het bestuur gekozen, waar Meuthen nu een kleine meerderheid heeft. Maar zijn positie bij de AfD-basis is na dit partijcongres verslechterd, aldus Ann-Katrin Müller, politiek redacteur van [Der Spiegel](#).

Verfassungsschutz

Dat de binnenlandse veiligheidsdienst Verfassungsschutz de partij in het vizier kan nemen, is geen loze dreiging van Meuthen. Dat doet de dienst als ze aanwijzingen heeft dat een partij een gevaar vormt voor de democratie en de rechtsstaat. Eerder al hield de Verfassungsschutz geradicaliseerde jongerenafdelingen van de AfD in de gaten en sinds de zomer gelden de partijafdelingen in [Brandenburg en Thüringen](#) als *Verdachtsfall*. In Brandenburg was de rechts-extremist Andreas Kalbitz fractievoorzitter. Hij werd in juli, mede op instigatie van Meuthen, [uit de partij gezet](#). Kalbitz is lid geweest van de verboden neonazi-vereniging Heimattreue Deutsche Jugend (HDJ) en van de extreemrechtse partij Republikaner en had dat verzwegen toen hij zich bij de AfD meldde.

De Verfassungsschutz houdt een partij in de gaten als ze aanwijzingen heeft dat die een gevaar vormt voor de democratie

Ook op de rechtervleugel van de partij, [Der Flügel](#), met Björn Höcke als gezicht, richtte de Verfassungsschutz haar pijlen. De dienst achtte de extremistische intenties van Der Flügel begin dit jaar bewezen: aanhangers propageren vreemdelingenhaat en een anti-democratische ideologie. Der Flügel [hief zich vervolgens in maart op](#), maar de aanhangers hebben nog steeds invloed in de partij. “Hun gedachtengoed is niet verdwenen”, schrijft de [FAZ](#).

Pensioenbeleid

Deze ontwikkelingen missen hun uitwerking niet op het beleid van de AfD. In de

Bondsdagfractie heerst onder AfD-parlementariërs grote ontevredenheid over fractievoorzitters Gauland en Alice Weidel, schreef de [FAZ](#) in juli. Die geven geen leiding, komen niet met beleid of thema's en frustreren zo het praktische politieke werk, luidt de klacht. In de [peilingen](#) doet de partij het ook niet goed. Ze staat nu op 7-12 procent van de stemmen. Dat was in februari, voor de coronacrisis, 12-15 procent.

Eigenlijk zou het AfD-congres afgelopen weekend over de inhoudelijke koers gaan en zou de partij eindelijk met een programma voor sociale thema's komen. Het was veel AfD'ers een doorn in het oog dat de partij nog steeds geen beleid had voor bijvoorbeeld pensioenen. De gedelegeerden hebben nu inderdaad een pensioenconcept aangenomen, dat onder meer voorziet in een flexibeler ingangsdatum van het pensioen en armoede moet tegengaan onder ouderen die lang hebben gewerkt. Daarin toonde het congres zich wel eensgezind: 89 procent van de gedelegeerden stemde voor het sociale programma.

De AfD is eigenlijk twee partijen ineen, concludeert [Die Welt](#). Lang heeft ze gedacht dat ze de twee kampen kan verbinden. "Het partijcongres heeft duidelijk aangetoond dat dat gewoon niet mogelijk is."

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel: <https://duitslandinstituut.nl/artikel/41096/afd-gaat-verdeeld-verkiezingsjaar-2021-in>